1878. X. évfolyam. 216. szám. Szerda, november 6.

Előfizetési árak:
Helyben és postán küldve
Egy évre 10 frt. Negyed évre 2 ft 50 kr.
Fél évre 5 „ Egyes szám — „ 5 „
Előfizetési pénz s minden közlemény: fő-piacz, VECSEY-ház, földszint a szerkesztőségbe bérmentve küldendők.
Előfizethetni helyben:
TELEGDI K. LAJOS és ifj. CSATHY KÁROLY könyvkereskedésében s a szerkesztőségnél. Egyébütt a postahivatalok utján.

DEBRECZEN.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP.

A debreczen-vidéki „függetlenségi párt“ közlönye.
Megjelen hetenkint ötször: hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön és szombaton.

EGYHÁZKERÜLETI NAGYKÖNYVTÁR DEBRECEN

Hirdetési dij:
Öthasábos petitsorért 5 kr.
Nagyobb terjedelmü, mint szintén több izbeli hirdetések, alku szerint a legolcsóbb árért.
Bélyegdij: minden beigtatásért külön 30 kr.
„Nyilt-tér“-en megjelenő közlemény minden petit sora 15 kr.
Név- vagy bérmentetlenül beküldött kéziratok nem vétetnek tekintetbe. — Ugyszintén kéziratok nem adatnak vissza.

Debreczen, nov. 6.

(G.) A dajka rendesen mesével szokta elaltatni a gyermekeket. A szelid gyermekek egész odaadással hallgatják a meséket, lesik a tejes ajkakról a szót oly édesdeden, hogy a mese végét már nagyon ritkán hallják, mert a gyönge agy, mely a dajka jóvoltából bekalandozta az egész világot, elkábul — s a gyermekek elalusznak.

Köztudomás szerint a mese végén szokott lenni a tanulság; ezt már rendesen maga a dajka hallgatja végig, — bár látja s tudja, hogy a gyermekek mély álomban szenderülve alusznak, de ő beszél tovább csak azért, hogy az ő szemeire is hamarább jöjjön az álom.

Természetesen, reggel, mikor a gyermekek felébrednek, az este hallott mesékből nem emlékeznek egyébre, mint „Belzebub“-ra, a „mumus“-ra, meg a „fekete ördög“-re stb., ugy hogy gyakran akad egy pajkos gyermek, a ki tuljár a dajka eszén s ezekkel a „mumus“-okkal ijesztgeti magát a dajkát.

Boldog emberek lehetnek azok, a kik felnőtt korukban is ilyesféle mesékkel altatják és áltatják magukat; boldogabbak a gyermekeknél, mert ezek gyakran rájönnek arra, hogy a dajka csak ijesztgetni akart; de a felnőtt gyerekek a mai világban szentül hisznek a mesékben, s dajkát tartanak maguknak még akkor is, midőn önállóak lehetnének.

Ily mese mondatott el tegnap egyik helybeli lapban. Igen, mert a szó elrepül, az irás megmarad, már pedig mai napság nagyon s o k k i s k o r u van, ki rászokott a mesére, mielőtt elalszik.

Otahaitiban tehát az a szokás, hogy ott a kékek és vörösek egymás jelöltjeinek arczáról leszaggatják a bőrt; természetesen ez nálunk nincs igy, mert itt mindenütt egyetértés uralkodik. Ott a hazaárulót elitélik, itt dicsőitik; ott a kékek vére heves, nálunk a vöröseké hideg — csupa egyetértésből.

Hideg vér és semmi más szükséges ma a hazafinak. Ha látjuk a kézzelfogható igazságot bukni, nem szabad védelmére kelnünk. Ha érezzük vállainkon a jogtalanul felrakott terhet, nem szabad feljajdulnunk. S ha akkor kiáltunk, midőn az utólsó csepp talajt is kikapálták lábaink alól, kinevetnek, hogy miért nem tudtuk azt magunknak megtartani.

Nem vagyunk Otahaitiban, nem mehetünk egymásnak.

Magyarországon, mióta a személyimádás lőn divatossá, szabad minden. A jelszó: vakon követni mindazt, mit a bálvány kimondott; a szerencsétlenek nem tudják, hogy vakon rohannak a falnak. Hasztalan minden törekvés. Ha szemébe mondjuk a lelketlen kufároknak, hogy tettök és eljárások vészbe dönti a hazát, vállat vonnak, s személyeskedésnek veszik felszóllalásunkat. Holott lehet-é találni kifejezést, mely elegendő erős volna azon cselekmények illustrálására, melyeket a magyar kormány, s az azt támogató többség elkövet?

Rosz néven venni az ellenzéktől azt, hogy őrködik ezredéves jogaink felett, csak botor elme teheti. Hiszen ha a kormánynak kárhozatos keleti politikáját meg nem támadja az ellenzék, önmagához lett volna hütelen és következetlen és nem maradt volna egyéb hátra, mint az abdikálás, és aztán a Tisza szárnyai alá való átrukkolás.

Az ország minden részéből, megyei és városi törvényhatóságok hangosan tiltakoznak azon oktalan és jogtalan cselekmények ellen, miket a jelenlegi — már ideiglenes — kormány elkövetni jónak látott. Nem szent többé a vagyon; nem biztos a családi tüzhely; az ábrándok honában él már az a boldogság, mely e hazában egykor honolt, s melyre maholnap visszaemlékezni sem szabad.

A kormány vád alá helyezése iránti kérvények mind már hasztalanba vesztek. Tényleges eredménye nem volt azoknak, de annál nagyobb volt általok az erkölcsi vereség a kormány tagjaira. Tudtuk nagyon jól, hogy a többség elfogja azt vetni, el voltunk reá készülve; de ha létezik csak egy szikrája az önbecsérzetnek egy férfiuban, a ki ellenében az elégedetlenség a nép köréből általánosan nyilvánul, az nem marad tovább helyén.

Politikai hirek.

— Fogadtatás az „udvarnál.“ Tegnapelőtt este a budai várlakban megjelentek az összes képviselők, valamint a miniszterek is. Nyolcz óra után megjelentek a király, és királyné. Tisza bemutatta a régibb és ujabb mamelukokat, kiknek egyrészével a király hoszszasabban társalgott. A függetlenségi pártiakra nem került a sor.

— A delegatiók elé terjesztendő vöröskönyv már sajtó alatt van; de nem fog rögtön kiosztatni. A delegatiók elé terjesztendö iratok közt ismét ott fog szerepelni a bosnyák menekültek eltartására szükséges költségek jegyzéke póthitel alakjában.

Nehány adat a bosznia-herczegovinai kérdés történelméhez.

(Folytatás.)

Vagy négy hóval a berlini találkozás után Konstantinápolyban a külügyminiszteriumban meg volt azon meggyőződés, hogy a berlini alkunak Törökország feldarabolása a tárgya: és hogy a herczegovinai mozgalmak Ausztria által szitattak. Nem kevéssé erősitette a török kormányt e nézetében az, hogy Zágrábban és Sziszeken fegyvereket és puskaport talált egy pár tulbuzgó hivatalnok, ki nem élt még azon tévhitben(?) hogy Bécsből támogatják a lázadást és hogy lázadáshoz fegyver kell.

A szultán, ki a trónörökösödési rendszer megváltoztatását még birodalma felének feláldozásával is keresztül akarta volna vinni, orosz igéretekre támaszkodva, már évek óta keresett miniszteriumot és utat e czél elérésére. Egy tekintetben nem boldogult. Csak egy támasza volt — az orosz. Ez volt oka annak, hogy inkább hallgatott az oroszok sugalataira, mint miniszterei tanácsára és inkább csapta el ezeket, semhogy az általok ajánlott oroszellenes lépéseket megtette volna.

Igy például 1873. márczius havában a minisztertenács elhatározta, hogy Konstantinápolyt megerősiti — a szultán e határozatot megsemmisitette.

Csak nagynehezen volt képes Hüssein Avni pasa, az akkori hadügyminiszter keresztül vinni az Antony-féle szerződéseket a Henry-Martini és Wrüchester fegyverekre nézve.

Különösen Európában ekkor minden csendben volt. De a czár Gortsakoffal junius havában Bécsbe jött és keleti terveik foganatba vételét sürgette. Ezen összejövetel tárgyáról már sokkal több ismeretes. Oroszország konstantinápolyi kővete indiscretiója folytán nem sokára köztudomásu dolog lett, hogy Oroszország, Szerbia és Montenegró függetlenné tételét ajánlotta, hogy Németország evvel nem ellenkezett és Ausztria csak Szerbiával szemben követett bizonyos biztositékot (Bosznát és Herczegovinát.)

E találkozás után az osztrák félhivatalos lapok, a nélkül, hogy a porta erre a legkisebb okot is szolgáltatott volna, egyszerre azt kezdték kürtölni, hogy Ausztriának ma nem lehet érdekében a régi Törökország integritását biztositó politikát folytatni, hogy e politika tul élte magát stb.

Két hét sem telik el ez események után és már arról értesült a világ, hogy Boszniában egy lázadás ütött ki, és hogy Gradiszkában valami borzasztó verekedés volt. Erre persze Ausztria (mindig, merő barátságból a porta irányában!) kiküldötte a szerajevói konsult a tényállás megvizsgálására.

Egy hóval a kiküldetés után már Bécsben járt a bosnyák küldöttség, mely panaszait nemcsak Andrássynak, hanem tudvalevőleg a franczia, angol, német, olasz és orosz követségeknél is előadta.

Ez időtájban utazott Milán fejedelem is Bécsbe, hogy Andrássyval értekezzék a követendő lépések felől. Csakhamar azonban azt tanácsolta, hogy mióta nem Szerbiával, hanem Oroszországgal akarták Bécsben valósitani, — Bosznia- és herczegovinai vágyat, nem igen veszik számba Szerbia létezését sem. — Milán e percztől fogva érezte, hogy ő csak orosz tolmácsok által szólhat Bécsben és e tapasztalathoz hüen is járt el.

A porta azonban megsokalta a boszniai garázdálkodásokat és elhatározta, hogy erélyesebben jár el a dologban. Midőn a boszniai váli Aszim pasa azt sürgönyözte Konstantinápolyba, hogy több lázadó kihallgatásánál kiderült, hogy az egész mozgalom külföldön, főképen Dalmátiában teremtett és onnan, igéretek, pénz és fegyverek alakjában, csempésztetett be a két tartományban, a porta, mielőtt még erélyes intézkedéseket tenne a lázadók ellen, elhatározta egy körjegyzéket intézni a hatalmakhoz, melyben egyenesen Ausztriát vádolja, a bosznia- és herczegovinai mozgalomért, — a vád fősulyát Theodorovics osztrák-magyar főkonzulra veti. Ez utóbbi ellen azon körülmény bőszitette fel az aranyszarv államférfiait, hogy a gradiskai eseményeket a török kormány rágalmazására használta fel.

Az osztrák-magyar külügyérség tiltakozott a jegyzék tartalma ellen, valamint Aszim pasa gyanusitásai ellen is és elégtételt követelt a portától. Az osztrák-magyar szerajevói főkonzul behuzta lobogóját és majdnem az illető követek visszahivására került a dolog. De ez egyrészt nem tetszhetett azoknak, kiknek hivatalos igazgatókra volt szükségük bizonyos tartományokban, másrészt a portát is kellemetlen helyzetbe hozta volna, mert azt belátták Stambulban, hogy hasonló, nehezen, vagy épen nem bizonyitható vádak által a porta nagy formahibát követett. — Megjegyzendő, hogy e vita körülbelől akkor folyt, midőn Ignatieffnek sikerült a portát Angolország előtt a lasedzsi-i expeditió által, Francziaország pedig a Hussunista és Anti-Hussunista kérdés által compromittálni. (Erről egy későbbi czikkben többet.) A porta, mely akkori körjegyzékével ép oly időpontban lépett fel, mint nem sokkal ezelőtt hasonló vádlevelével, megadta magát és elégtételt adott a jegyzékben emelt vádakért. Annyit azonban mégis elért panaszával, hogy a bosnyák küldöttséget elkergették, s hogy egyelőre nem mertek tovább menni izgatásaikkal Boszniába.

De Hussein Avni pasa evvel nem elégedett meg. Ő ki tökéletesen felismerte a veszélyt, melyben a török birodalom forgott a rakonczátlan fejedelmeket akarta ártalmatlanokká tenni. Első lépésként Szerbia függetlenségi álmainak megszüntetése lebegett szemei előtt. Milán fejedelmet tehát hódolattétel végett Konstantinápolyba idézte. A fejedelem huzódott vonzódott ugyan, de végre minden hallogatás daczára is 1874-ik április havában el kellett mennie Canossába.

Minthogy az osztrák izgatásoknak Boszniában nem voltak meg remélt hatásai, az osztrák császár 1874-ik febr. havában Pétervárra utazott. Utjának és a czárrali találkozásának eredménye egy uj kérdés volt. A romániai függetlenség kérdése, mely azonban igen szerény alakban mutatta be magát két hóval e találkozás után t. i. abban, hogy köthet-e Románia külön kereskedelmi szerződéseket?

A felelet e kérdésre ugyan elég tisztán van meg az 1866-iki beruházási formában, de Ausztria nem osztotta e nézetet. Hosszas jegyzékváltások, tiltakozások és panaszok következtek. Az egésznek vége azonban az volt, hogy 1874-ki októberben az osztrák-magyar konstantinápolyi követség tudtára adta a portának, hogy ő elismeri a fejedelemségek jogát külön kereskedelmi szerződéseket kötni, és hogy ezt Németország és Oroszország is elismerik és — — — punktum.

A porta engedett, mert e nézetet osztotta Oroszország, de az elkeseredettség Ausztria ellen nőttön-nőtt, és Abdul Aziz azon egészen keleti sóhajára szolgáltatott alkalmat, melyben a vendégszereteti kötelesség megszegését lobbantotta Ferencz József császár ellen.

Itt csak futólagosan emlitem meg, hogy Milán fejedelem Konstantinápolyban hódolatot tett ugyan, de azért nem kapta meg a Kis-Zvornikot, mint ezt remélte volt, és a mint elutazása előtt hirdették volt a belgrádi lapok. Hazatérte előtt tehát Bukarestbe ment és Belgrádba érkezését azon hir előzte meg, hogy Romániával Törökország ellen daczszövetséget kötött.

A mint emlitém Hussein Avni pasa, ki már ez időtájban szultánjának megbuktatását elhatározta volt, nem akarta az orosz befolyást maga ellen kihivni és engedett a romániai kérdésben, mert Oroszországgal állott szemközt. De nemsokára ezután a Hissch-féle vasuti kérdés került szönyegre, hol csak Ausztriával van dolga. Itt már nem engedett. Az osztrák követségnek tudtára adta, hogy nem kapja meg az óhajtott fermánt. Zichy ki már a szultán igéretét birta a tárgyakra nézve a palotába folyamodott. De ott megelőzte volt hü barátja Ignatieff, ki örült, hogy Ausztriának is okozhatott egy kis bajt. És igy nem kis csodálkozására azt kellet hallani Zichynek, hogy neki a szultán „semmit“ sem igért, és hogy az osztr.-magy. nagykövet hazudott. Ez incidens annyi port vert fel, hogy nem tartom szükségesnek részletesen elmondani egyes mozzanatait, csak az időpontont akarom megjegyezni, melyben a kérdés az által oldatott meg, hogy Andrássy nem kapta meg, a kivánt elégtételt és Zichy kénytelen volt az első lépést megtenni a diplomátikai relatiók felvételére, melyeket, a nagyvezért illetőleg megszakitott volt. Történt ez 1875. évi mártiusban. — Aprilis 1-én Dalmátiába indult az osztrák császár.

Mintha dalmátai és olasz utja valami össze függésben lett volna az orosz és német érdekekkel, a czár Gorcsakoffal közvetlenül ez utazás után, Berlinbe utazott, hol észrevétetett, hogy Gorcsakoff igen hosszasan tanácskozott Bismarckkal, és hogy ez utóbbinak igen hosszu audientiája után, melyet neki a német trónörökös adott, ez Olaszországba indult. Erre egymást követték, Albert főherczeg utja Emsbe a czárhoz, és német császárhoz, az osztrák császár találkozása a czárral Weipertben, az orosz olasz és német trónörökösök találkozása Bécsben és az osztrák és német császárok összejövetele Ischlben.

Ez időpontok figyelembe vétele azért fontos, mert közvetlenül megelözték azon herczegoviniai mozgalmat, melyet életben tartott a berlini szerződésig — ki?

E mozgalom első jelei, (a mostári török utazók lekonczolása és a drassegoi verekedés) még sem ugy tüntek fel, mintha alapos félelmet költhettek volna. De az osztrák császár dalmátiai utját ugy haszálták fel, ugy aknázták ki, bizonyos, ki tudja, kitől oda küldött ügynökök, hogy a zavolyei népgyülés követte e két jelentéktelen eseményt. Hogy az izgatások (Andrássy tudtával-e vagy sem) Ausztria nevében történtek, legjobban bizonyitva az, hogy a lázadók eleinte a fekete-sárga lobogóval indultak meg és ez csak két héttel a felkelés kezdete után cseréltek fel a fehér-kék zászlóval.

Plamenak, montenegrói miniszter, midőn látta, hogy a mozgalom komolylyá kezd lenni, valószinüleg orosz tanacsra, vezetését Montenegrónak szerette volna biztosiani. Bécsbe utazott tehát fegyvereket vásárolni az ujonnan szervezendő montenegrói hadsereg számára. Meg is kapta a bécsi arsenálból. Később e fegyverek a felkelőknél találtattak. (Érdekes az, hogy az erdélyi puts számára megszerzett fegyverek szinte a bécsi arsenáiból kerültek ki és pedig ugy, hogy állitólag a montenegrói hadsereg számára vétettek meg.) Egyidejüleg Plamenáccal Milán fejedelem is Bécsbe utazott, de ez egyszer Nowikoffhoz és Schweinitzhoz fordult közvetitésért Andrássynál. Andrássy, ki sehogy sem akarta, hogy Szerbia befolyása gyarapodjék keleten, ellenkezett minden szerb avatkozással a felkelésre nézve.

A gradiskai felkelés kezdete után, még mielőtt ideje lett volna a portának csak katonát is küldeni a fellázadt kerületek ellen, a három császár követei közvetitésöket ajánlották a lázadók kibékitésére nézve. Nem kis meglepetésökre a porta ajánlatukat elfogadta. (Ha el nem fogadja, Európa előtt mint csökönös barbárt mutatják be, ha elfogadja a felkelés időt nyer fejlődni.) Illető consuljaik utasitásokat kaptak, hogy a felkelőket békés hazatérésre birják. — Persze, hogy nem arattak sikert.

E helyett, midőn a porta egynehány zászlóaljt küldött Bosznia és Herczegovinába a lázadás elfojtására, Szerbia, mely erre Oroszországtól bátorittatott, azon ürügy alatt, hogy ő a Herczegovinába küldött csapatok által magát fenyegetve érzi, a világ nem kis csodálkozására, mozgósitani kezdett. Nehány héttel erre az első bolgár proclamatió jelent meg, mely a népet a török zsarnok elüzésére szólitja fel.

Szerbiát magatartásban erősité az okt. 18-án Belgrádba érkezett Sumarakoff tábornok. A czár megadta Szerbiának az engedelmet kikötni Törökországgal és erre nézve Montenegróval értekezni. Szerbia tehát folytatta hadi készületeit és Montenegró november második felében szinte mozgósitani kezdett.

(Folyt. köv.)

A helyzet és Magyarország.

Megkezdődött a megviselt ezredek tartalékosainak hazaszállitása, naponként lesi, várja a tömeg a vonatok megérkezését és a kedves kiszállását; van ki vigasztalva lesz, de van a ki hiába vár; egyiknek az öröm, másiknak a keserü csalódás könye csordul arczára.

Naponként érkeznek vissza csapatok, rongyosan, piszkosan, de azért vidor arczczal s vidám hangulatban. Naponként megujulnak a remények, a viszontlátás édes reményei.

De hányan vannak, a kik hiába várnak, hányan vannak, a kiknek a remény csak azért mutatta magát, hogy aztán egy örökké tartó keserü gyásznak adjon helyet.

Hir szerint csak 80 ezer ember marad a megszállt tartományokban, a többit hazabocsátják, e 80 ezer is olyanokból fog állani, kik még a rendes szolgálati idejöket ki nem töltötték.

A hazaérkezők egészségi állapota különben sokkal jobb mint a hirek után várni lehetett, elsatnyult, vézna alakok helyett, erős, izmos fiukat látni. A magyar faj szivóssága kiállotta a próbát.

A megérkezettek tiszteletére mindenütt lakomákat rendeznek, bor, élelmiszer bőven van és a fiuknak bizony a sok koplalás után jól esik egy g ö r b e napot csinálni.

Törökország azonban folytonosan készülődik s kérdés, hogy a hazajött csapatok kevés idő mulva nem fognak-é ismét visszamenni, hogy egy még véresebb harcz áldozatai legyenek.

A novi-bazári kerület még áll s a felkelők oda vonták minden erejüket, a porta szintén tetemes haderőt csoportosit össze, mely bizony nem mutat békés szándékot.

Anglia összeütközése Afghanistánnal s ennek folytán Oroszországgal elkerülhetetlen. Mig más részt Oroszország naponként szükebbre vonja a gyürüt Konstantinápoly körül. Az apróbb nemzetek szárnyaikat emelgetik s egész csendben huzzák ki kardjaikat, hogy midőn a vezényszó elhangzik, egyszerre sujthassanak vele. S a vezényszó nem várat magára; a jelek azt mutatják, miszerint Európa békéje alá kedik fuvataggá; ott a hol a körülmények működnek, nem lehet akadályként az utba állanom. Itt van önnek meghatalmazása! —

A „DEBRECZEN“ TÁRCZÁJA.

Dráma az életből.

Elbeszélés.

Irta: H. J.

(Folytatás.)

— Bieler, — mondá hosszabb szünet után, melyben keblének sebes dobogását nem tudta leküzdeni, — nekem van egy régi ellenségem. Értesültem, hogy ez ellenség bukásomra törekszik. Ez ellenség Holk Erik gróf atyja. Nekem és azon a politikai pártnak, melynek érdekeit képviselem, mely e jelen politikai helyzetnek irányt adott, nicsen elkeseredettebb, veszedelmesebb ellenségünk, mint az öreg Holk; azonban e férfiu becsületes fegyverekkel küzd, és tetőtől talpig becsületes ember. Most tehát tudja ön azt az okot, hogy a fiu irányában miért nem óhajtom, hogy a legkisebb gyanu is nyilvánossá legyen, addig mig a gyanut nem követheti a vád és az itélet. Ne vesse szememre senkisem, hogy hivatalomat arra használom fel, miszerint politikai ellenfeleimet alattomos fegyverekkel támadom meg. És én nyiltan bevallom önnek, hogy még most is kételkedem a felől, hogy egy régi becsületes ember fia oly mélyen sülyedhetett volna, miszerint aljas bünt kövessen el, igen, az nekem fájna, ha az öreg Holk szivét ily szerencsétlenség megtörné. Erik egy kártyajátékos, igaz, de nem gyilkos! Mielőtt hinném, s mielőtt megengedném, hogy ily gyanura az én nevemben, az én hivatalos megbizatásaimban utasitás történjék, biztos adatoknak kell kezünkben lenni, melyek bizonyitsák, hogy ama szerencsétlenség csakugyan büntény volt. Mert az még nem határozott, hogy Holk Erik és azon Graal egy személy, azonban ha ez ugyanazonosság bebizonyul, akkor nincs kizárva annak lehetősége, hogy Holk Erik az asszonyt és gyermekét csak a távol külföldre akarta vinni és hogy a boszuló sors tervét ily módon megsemmisitve, őt borzasztó gyanuba sodorta. Eleget teszek kötelességemnek, ha Holden panasza folytán önnek azon utasitást adom, hogy a legtüzetesebb nyomozásokat megtegye; ez azonban nemcsak az én személyes óhajom, hanem az eszélyesség követelménye is, hogy a külső kiméletet egy tiszteletre méltó családdal szemben figyelembe vegyük; mert oly gyanu, mely előkelőket érint, a tömeg által mindenkor gunyos kárörömmel fogadtatik, s aztán ha nem találnánk bizonyitékokat, mikre vádakat alapitani lehetne, akkor azt mondaná az egész világ, hogy az ügy általunk el lett nyomva, el lett hallgatva, mivel a bünös előkelő származásu.

A biztos meghajtá magát. Jóllehet tiszteletet tanusitott ezen indokok iránt, melyek főnökét arra inditják, hogy ellenfelének fiát különösen kimélje, azonban nem fogadta örömmel azt, hogy müködésében szabadsága igy korlátoltatik, mert az mindennél a mit tenni fog; zabolát képezend.

— Attól félek, — jegyzé meg aztán, — hogy Holden nem lesz majd oly titoktartó, mint a hogy ön óhajtaná, ha nem fogja látni, hogy ez ügyben komoly lépések tétetnek. Engedje meg tehát, hogy magamat legalább érintkezésbe tegyem vele, feladatomat ez nagyon megkönnyitené.

— Nincs ellene kifogásom, hiszen ő a vádló; azonban ő nekem titoktartást igért és felkérem önt, hogy ezen igéretére őt ismételve emlékeztesse, a nélkül, hogy indokaimat felemlitené. Elég hogy ha tudja, miszerint az ügyben vizsgálat indittatott meg.

— Ha ön Holden titoktartásában biztos akar lenni, akkor valamely módon birja reá a grófot, hogy Holdent ne ingerelje többé. Én közölhetem önnel, hogy a gróf a fiatal szerzőt miért gyülölte, még mielőtt tudta, hogy az G—ből való, és hogy drámájához az anyagot onnan hozta. A nagyon eladósodott grófnak kilátása volt, igen gazdagon házasodni, és a fiatal szerzőben bizonyára szerencsés versenytársat fedezett fel.

— Ah — igy áll a dolog! Akkor Holdennek a gróf elleni gyülölete is meg van magyarázva, ez esetben az ő panasza gyanus.

— Nem igazgató ur, Holden nem ismeri az ő szerencséjét, s nem is látszik azután törekedni, hogy a grófot kiturja.

— Ösmeri ön a fiatal embert közelebbről?

— Nem, azonban ösztönöztetve az emlitett szinházi esemény által, tájékozni kezdtem magam az illető személyek között létező viszonyokról, azt hittem, hogy ez ügyben talán még fáradnom kell, azonban most azon helyzetbe jutottam, miszerint jelenthetem, hogy Holden nem az az ember, a ki ép oly hamis, mint meggondolatlan és könnyelmü panaszt tudva emelne.

— Cselekedjék tehát belátása szerint, — mondá az igazgató miközben felállott, — látom már, hogy a csendesen eső hó, mint emelkedik fuvataggá; ott a hol a körülmények működnek, nem lehet akadályként az utba állanom. Itt van önnek meghatalmazása! —

II.

Mintegy nyolcz hónappal vissza kell mennünk elbeszélésünkben, hogy olvasóinkat az elbeszélés személyeivel megismertethessük.

Bender gazdag kereskedelmi tanácsos egyetlen leányát adta férjhez; nyárilaka a szék-város kertkapuja előtt ünnepi diszben tündökölt; a pompa és a fény adjon kifejezést a gazdag ember örömének a számos vendég előtt. Gyakran nem képes elpallástolni az ily zajos öröm a fájdalom halk sohajait, melyekkel az atya kedves gyermekének sorsát egy harmadiknak kezébe teszi le; és az esküvő ünnepélye mely a legközelebbi rokonokat és barátokat egyesiti az ifju pár körül, a gyöngéd kebelre mindenesetre ézzékenyebb hatásu, mint egy zajos ünnepély, azonban divat, hogy ily alkalmakkor a gazdagság fényeleg, és nagyon ritkák azon jellemek, melyek egy benső ösztön kedveért, a felvett divatot megtagadják, különösen ha ezáltal a közönség közt valamely mende-monda keletkezhetnék.

(Folyt. köv.)

an aknázva s a muszka zsoldos készül kanóczát a lőpor közé dobni.

Fájdalom mi épen a készülő vihar utjában vagyunk, vezető és minden támasz nélkül. Tehetetlen-béna lett a nemzet, mely előtt hajdan koronák omlottak a porba, önmagát gyilkolja meg ma a ki hajdan a félvilágot leverte.

Magyarok istene tekints e hazára!

Debreczen sz. kir. város tanügyi állapota 1877/8. iskolai évben.

1. Mult 1877/8. iskolai évben Debreczen sz. kir. városában volt ref. felekezeti elemi iskola = 33, r. kath. = 6, izr. talmudthóra és magániskola = 3, nőnövelde = 3, végre iparosok iskolája = 1, összesen = 45 elemi népiskola és 1 iparos iskola.

2. Tankötelesek száma 6—12 évesek.

a) Helv. hitvallásuaknál: fiu 2033, leány 2046, összesen = 4079. b) Ágostai hitvallásuaknál: fiu 9, leány 10, összesen = 19. c) Róm. katholikusoknál: fiu 267, leány 267, összesen = 534. d) Gör. katholikusoknál: fiu 18, leány 10, összesen = 28. e) Mózes vallásuaknál: fiu 187, leány 166, összesen = 353.

13—15 évesek.

a) Helv. hitvallásuaknál: fiu 688, leány 602, összesen = 1290. b) Ágostai hitvallásuaknál: fiu 7, leány 3, összesen = 10. c) R. katholikusoknál: fiu 100, leány 61, összesen = 151. d) Gör. katholikusoknál: fiu 6, leány 9, összesen = 15. e) Mózes vallásuaknál: fiu 46, leány 50, összesen 96.

Ezek szerint 6—12 éves tankötelesek összes száma volt = 5013, a 13—15 éveseké 1572, vagyis a két korosztálybeli tankötelesek száma tesz összesen = 6585-öt.

3. A felekezeti elemi népiskolákba járt növendékek száma, nevezetesen: a) Helv. hitvalásuaknál fiiskolákba járt 1451, leányiskolákba járt 1492. Összesen = 2943. b) Róm. katholikusoknál fiskolákba járt 247, leányiskolákba járt 168. Összesen = 415. c) Mózes vallásuaknál talmudthóra iskolába járt 40, magán tanintézetekbe 57. Összesen = 97.

Jegyzet. Az izraelita 6—12 éves és 13—15 éves tankötelesek legnagyobb része a fennebb nevezett izr. tanintézeteken kivül a helybeli hitfelekezeti elemi iskolába járatott fel. Fennebbiek szerint az összes hitfelekezeti elemi népiskolákba járt 6—12 éves fiu 1795, 6—12 éves leány 1660, összesen 3455.

(Vége köv.)

— **BUDAPESTI HIREK. Lajos bajor király** Benczur Gyulát megbizta, hogy számára ujabb müveket készitsen, de melyeket idegeneknek mutatni nem szabad. **A Mollináriak ezredből** 209 tartalékos, és az ötödik sz. Lenk báró nevét viselő tüzér ezredből két üteg tegnapelőtt megérkeztek s ovatiókkal fogadtattak. **Izsó Miklósnak** siremléket állitanak; tervezetét Huszár Adolf készíti. **Egy napszámost elgázolt** egy kocsis, a napszámos sulyos sérüléseket szenvedett; a kocsis befogatott. **Talált gyermek.** Egy rongyba pólyált 3—4 hetes fiu gyermeket találtak a soroksári uton kivül; a gyermekkórházba helyeztetett. **A Károly körúton** a mult éjjel egy 40 éves férfi találtatott eszméletlen állapotban. Kiléte nem tudatik. **A király és királyné** Budapestre érkeztek s több napig itt időznek. **Az akadémia** nyelv és szép tudományi osztálya tegnap ülést tartott Ballagi elnöklete alatt. Pulszki Ferencz a régi kelta emlékekről, Szász Károly Dante „isteni szinjátékáról“ értekeztek.

Ozman pasa a magyarokról.

A Salonikiban összpontositott hadsereg élére a porta, mint ezt már konstantinápolyi levelezőnk annak idejében megirta, Osman pasát a plevnai hőst állitotta.

E sereg, melynek nagy része öt menetben mintegy 55 ezernyi főben, teljesen fölszerelve október havában indittatott Salonikiba, az ott levő helyőrségekkel és az albánokkal lesz hivatva utját állani az osztrák-magyar hadseregnek.

Osman pasa mielőtt maga is elindult volna, beszélt egy hazánkfiával és szavaiból a keserü fájdalom szólt. „Tizenöt hóval ezelőtt — ugymond ha valaki nekem azt mondja, hogy annyi kitüntetés után, a mennyi Magyarországból érdemen felül ért, ez ország fiaival, mint ellenségekkel fogok szembe állni, én annak szemébe mondtam volna, hogy muszka kém. Hidje meg, álmodni sem mertem volna e harczot, de ha meg lesz, fájóbb elkeseredéssel soha sem harczoltam, mint fogok most, midőn többé nem bizom az emberek semmi-féle fajában.

Hazánkfia erre felhozta Osman pasa előtt hogy nem a magyarok az okai, hanem sajátságos helyzetök, mely képtelenné teszi őket önállóan cselekedni. Felhozta az állapotot, melyben Magyarország van; kifejté, hogy mily erőfeszitéseket tettek hazánkban, csakhogy a bécsi udvart elvonják az orosz szövetségtől. Kitelhetőleg mentegette hazánkfiait.

Minderre hitetlenül rázta fejét a Magyarországon nem rég méltán ünnepelt hős.

Hazánkfia ekkor a kormányférfiakra fordítá figyelmét, s ezek elkárhoztatásával vélte megengesztelni a hires hadvezért. Osman pasa nyugodtan hallgatta, és utoljára azzal vetett véget a diskursusnak;

„Hagyja el, mi csakugyan testvérnépek vagyunk, de azért ha árulóink vannak is, még soha se voltak muszka szövetséges ezredeink.“

Országgyűlés.

— nov. 5-én.

Elnök több kérvényt mutat be az occupatió ellen.

Ezután Simonyi Ernő indokolja határozati javaslatát a kormány vádalá helyezése tárgyában.

Simonyi Ernő beszéde alatt a miniszterek elhagyják a termet.

Simonyi Ernő kijelenti, hogy az általa elvtársai nevében benyujtott hat.-javaslat korránt sem foglalja magában mindazon sértéseket, melyeket a kormány az alkotmány, a tulajdon szentsége, a nemzetközi szerződések, és az ország érdeke ellen elkövetett. Nézete szerint nem kevesebbről van szó, mint arról: Magyarországnak van-e alkotmánya, vagy nincs?

Ezután szóló hosszabb kitünő beszédében fejtegeti a keleti kérdés történetét 1856 óta, s azon következtetésre jut, hogy a kormány megengedte Oroszországnak a nemzetközi szerződés széttépését. Azután a berlini szerződésre térve, azt mondja, hogy az Oroszország hatalmi állását megerősitette, s monarchiánkra a legnagyobb veszélyt hozta.

Ezután névszerinti szavazás következik, melynek eredménye: 422 igazolt képviselő közül igennel szavazott 95, nemmel 170, távol volt 186.

E szerint a ház 75 szótöbbséggel Simonyi Ernő hat. javaslatának napirendre tüzését megtagadta.

— **VIDÉKI HIREK. Márvány telepet** fedezett fel Veiszlovizs Adolf Biharmegyében, de midőn titkát közölte az illetőkkel, azt felelték neki, hogy ne avatkozzék ilyen ügybe, nem magyar embernek való ez. **Nádudvari Lajost**, városunk szülöttét, jelenlegi borsi ref. lelkészt f. hó 28-ra mint tábori lelkészt behivatták. Minden jel oda mutat, hogy Boszniába akarják vinni valamelyik táborba. **Orosz József** 36-ik ezredbeli, nagy váradi illetőségü katonát Szerajevóban egy kis összekoczczonás miatt őrmestere agyonlőtte. Az őrmester ur megugrott. **Ráczek János** nagyváradi kanonokot 50 éves áldozári működése jutalmául a király a vaskorona rend harmad osztályával tüntette ki. **Nagy havazások** voltak már a vidék több részén, sőt erősebb fagyok is jelentkeztek. **Az uj-aradi temetőben** fedeztek fel egy sirkövet melyre irva van, hogy az ott nyugvó Skultéty László 80 évig katonáskodott.

UJDONSÁGOK.

* **Felhivás.** Országgyülési képviselőink **Simonyi Ernő, Helfy Ignácz** és képviselőjelölttünk **Dr Bódogh Albert november 10-én vasárnap déli 12 órakor** városunkba fognak érkezni. A város polgársága ezen alkalommal a képviselőket diszes bandériummal készül fogadni. Felhivatnak tehát mindazok, kik a bandériumban résztvenni óhajtanak, mikép mint mult alkalommal a czegléd-varga-utczaiak Vértessy Lajos házánál; piacz-hatvanutczaiak Szalay József házánál és csapó-péterfiautczaiak Jeney József házánál, jövő vasárnap, vagyis az ünnepély napján reggel 7 órakor, a gyakorlat megtartása czéljából megjelenni szivesked jenek.

* **Felkéretnek** azon t. polgártársaink, kik f. é. julius 28-án képviselőjelöltjeink lejövetele alkalmával a rendezőség tagjai voltak s a rend fentartására felügyeltek, sziveskedjenek jövő vasárnap délelőtt 10 órakor a függetlenségi kör helyiségében megjelenni, hogy a képviselőink bevonulásakor használandó jelvények részökre kiosztathassanak.

* **Orsz. képviselőink** tiszteletére jövő vasárnap, nov. 10-én este a „Korona“ vendéglő éttermében bankett rendeztetik. Egy teritéki ára 1 frt. 60 kr. Jegyek kaphatók a „Debreczen“ szerkesztőségében; a „Függetlenségi körben“: Dáné István, Orokocsi V. János urak kereskedéseiben és a „Korona“ vendéglőben.

* **Kossuth Lajos** Szegedre levelet irt, melyben Bakay Nándort ajánlja az ottani közönségnek képviselőjelöltül.

* **Hirdetés.** A jövő 1879-ik évre ugy a saját használatára, mint a kivitelre, s az állam részére termelni kivánt dohány beültetési területek bevallási ivei beszedésére, azok hitelesitésére, a kapitányi hivatal részéről Bogdány Imre alkapitány van megbizva; kihez ugy a kitöltött bevallási ivek folyó évi november hó 5-ik napjától kezdve, hitelesités végett a törvényben kiszabott határidőn belül, a hivatalos órákban bármikor beadandók, mint szinte a saját használatrai dohányt termelők által fizetni köteles dijak lefizetendők. — Debreczen, okt. 26-án. Debreczen város kapitányi hivatala.

* **Sz.-Anna utcza** 2313-ik sz. háztól folyó hó 4-én délelőtti 10 órától 12-ig eltovajoltattak következő ezüst nemüek egy nagy levesosztó 13. p. m. l. bélyeggel jegyzett kanál, egy vastag ételmerő 13. p. ezüst kanál m. l. hat közönséges bélyeg nélküli ezüst kanalak. Tisztelettel felkéretnek a ékszerész urak, mint szintén a tiszt. hivatalos közegek a kár lehető kikeresésére.

* **Postaügy.** Értesitem a t. közönséget, hogy a legujabban kiadott rendelet szerint a külföldre szóló posta küldeményekhez használandó szállitó levelek megérkeztek és a postahivatalnál kaphatók. Debreczen 1878. november hó 6-án Mayer post. hiv. főnök.

* **Tépés.** Szabó István ur egy csomó tépést volt szives adományozni. Fogadja köszönetünket.

* **Katonaügy.** Városunk kapitányi hivatalánál levő katonai osztálynál az 1859-ben született helybeli illetőségü hadkötelesek közül eddigelé csak 146 ujoncz jelentkezett az 1879-ik évi ujonczozásra. Felhivatnak tehát mindazok, kik még nem jelentkeztek, hogy ebbeli kötelességüknek mielőbb megfeleljenek.

* **A vonatok érkozésekor** mindennap nagyszámu közönség megy az indóházhoz. Egyik férjét várja, a másik gyermekét, a harmadik testvérét vagy rokonát. De a várvavártak nem érkeznek. Jönnek ugyan katonák gyakran, de nem tömegesen; még eddig csak egy-kettő érkezett egyszerre. A többiek még oda vannak messze földön; a nagy közönség pedig ezeket várja oly nehezen.

* **Kolozsvárról irják,** hogy a szinházat nem látogatja a közönség. A középpáholyok az egész mult hóban üresek voltak. Hiába, rosz anyagi viszonyok közt élünk!

* **Időjárás.** Olyan az időjárás mostanában, mint a mamelukok természete. Hol borul, hol derül; majd fagy, majd pedig az eső esik: valóságos szabadelvü köpenyegforgató idő. S mily különös: ez az időjárás is, a köpenyegforgatás is ártalmára van a népnek, ártalmára a hazának. Az esős idő következtében falvak, mezők borittatnak viz alá, — a malmelukok is sok vizet hajtanak a kormány malmára, s az meghiusitja, tönkreteszi a magyarnak legszebb reményeit. Valósággal ellenünk esküdtek az elemek.

* **Nagy zivatarokról** tesznek jelentést a monarchia minden részéből, melyek a távirdavonalokat is megrongálták. Bécsben az utczákat magas hóréteg boritja.

* **Farkasok.** Szeged tájékán, az ottani alsó tanyák közt levő erdőben már jelentkeztek farkasok. A csősz ólját is felkeresték, s az ott heverésző hizót felakarták falni, azonban a csősz észrevette a falánk vendégeket, s egyet közülük agyonlőtt.

* **Lapunk** mai számához mellékelve veszik t. olvasóink Rott Lipót és testvére helybeli kereskedő czég divatáruinak árjegyzékét. Ajánljuk a t. közönség figyelmébe.

(x) **Ajánlkozás.** Egy, a rajzolásban kitünő képzettségü főreáltanodai tanuló ajánlkozik valamely uri háznál rajzleczkék adására. Tudakozódhatni a szerkesztőségnél.

---

x **Az „Európa“ kávéházban** ma és minden szerdán szombaton Oláh Józsi zenetársulata közremüködése mellett thea-estély tartatik.

DEBRECZENI SZINHÁZ.

Csütörtökön, nov. 7-én

2. Bérlet 8. szám.

adatik:

Legujabb botrány.

Vigjáték 3 felvonásban.

Legközelebb szinre kerülend fényes kiállitással itt először:

A kornevilli harangok.

Operette 3 felvonásban.

Felelős szerkesztő: **Péter Gábor.**

Tőljegyzés Ajánljuk vétve

Elsinger M. J. és fiai

Bécs, Neubau, Zollergasse 2

cs. kir. hadügyministerium, ő felsége haditengerész és számos jótékony intézet sat. szállitói

cs. kir. szabadalmazott gyárának legjobb és legajánlatraméltóbb

eső köpönyeit,

kocsitakaró ponyváit, ágybetéteit, sátorkelméit.

1878. Párisi világkiállitás 1878.

EREDETI SINGER VARROGÉPEK

THE SINGER

Manufacturing Company

varrógépei kitünőségeért,

1873. bécsi, 1876. philadelphiai

világkiállitásokon, a

legmagasabb dijat nyerte

és most ismét a PÁRISI világkiállitáson

ARANY ÉREMMEL

lett kitüntetve

A THE SINGER MANUFACTURING FÖÜGYNÖKSÉGE.

NEIDLINGER G. Debreczenben, templom-bazár 6. szám.

Mindenkinek oda ajándékozzuk

a legszükségesebb **házi eszközöket**, u. m.: **kávés- és evőkanalakat, késeket és villákat**, stb. stb.

A mostanában megbukott nagy británia ezüst gyár csődválasztmányától felszólittottunk, hogy a nálunk raktáron levő valamennyi británia ezüst-árukat a csakély fuvar- és munkadij negyedének megtérítése mellett **elajándékozzuk.**

A minden egyes czikkknél kiirt árnak beküldése, avagy utánvétele mellett csupán az Angolországból Bécsig járó szállitási dij és a munkadij egy csekély részének megtéritése mellett mindenki a következőket

ingyen kapja.

6 darab británia-ezüst **evőkanál.** 6 darab ugyanily **kávéskanál,** összesen 12 darab, ezelőtt 6 frtba került, most mind a 12 darab . . . . . **1.95 kr.**

6 darab británia-ezüst **asztali kés** angol acéléllel, továbbá 6 ugyanolyan **villa,** összesen 12 darab, mely ezelőtt 9 frtba került, most mind a 12 darab . . . . . **3.25 kr.**

1 darab **tejszedő-kanál,** tömörsulyu, ezelőtt 3 frt, most . . . . . **—85 kr.**

1 darab **levesszedő-kanál,** legsulyosabb faju, legjobb británia-ezüstből, ezelőtt 4 frt, most . . **1.25 kr.**

Ezenkivül diszes asztali gyertyatartók, páronkint 1 frt. 2.—, 2.50, 3.—; tálczák 50, 75, 80 kr., 1 frt. és 1.40 krjával; kávés vagy teás kannák á 2 frt, 2.50. 3.—, 4 frt; czukorfogók á 35, 50, 80 kr. és 1 frt; czukordobozok á 2, 280, 4.—, 5.50, 7 frt; czukorszórók à 25, 40, 75, 97 kr., 1 frt. ezet- és olaj-caraffinák á 2.50, 2.80, 3.50, 4.75, 5 frt; vajdobozok á 75, 95, 1.70, 2.80, 3.25, 4.— és még számtalan tárgyak.

Különösen figyelemre méltó.

6 darab **asztali kés** legiu. británia-ezüstnyellel, angol acéléllel.
6 darab ugyanolyan **villa,** 6 darab nehéz kitünő **evőkanál.**
6 darab ugyanolyan **kávéskanál,** összesen 24 darab, melyek ezelőtt 15 frtbn kerültek, most **összesen mind a 24 darab 4 frt. 50 kr.**

Mind az itt fölsorolt tárgyak a legünomobb británia-ezüstből vannak készitve és azoknak fehéren maradásukért

15 évi jótállás vállaltatik.

Igyekezzék mindenki megrendelését lehető leggyorsabban beküldeni, mivel előreláthatólag ily roppant olcsóság mellett, minden csakhamar el fog kellni. Czim és a cs. k. osztr. magyar tartományok egyedüli megrendelési helye: **a británia-ezüstgyár főraktára:**

Blau ès Kann

I. Elisabethstrasse 6.

(371.)

Tüzi-fa.

Az idény kezdeténél fogva, vasuti és homokkerti rakodó helyeimet különnemü

fiatal,

tökéletesen száraz

tüzi-fával, mégpedig:

TÖLGY- és VARGAFÁVAL,

bükk- és gyertyánfával

gazdagon ellátván, ajánlom azt a t. cz. közönségnek

mèltányos áron

és egyszersmind tudomására hozom, miszerint megrendeléseket ugy a nevezett rakodó helyeken tartózkodó felügyelőm által, mint közvetlen üzleti irodámbaa szivesen elfogadok és gyorsan foganatositok.

Berger Henrik,

Széchényi-utcza, 1771.

(364.)

Hirdetés.

Néhai Ercsey Lajos és neje Fábián Zsuzsánna volt h.-böszörményi lakosok közös hagyatékához tartozó h.-böszörményi határon fekvő következő ingatlanok:

1. Száraz malom hozzáragasztott házzal együtt.
2. Rókaháti tanya a hozzá tartozó épületekkel és 76 kat. hold területü földdel együtt.
3. 2 és fél nyilas „Nadrágos“ kerti szőllő pajtával.
4. 2 nyilas „Éden“ kerti szőllő pajtával.
5. 3 lánczalja luczernás.
6. 10 és fél nyilas belső erdő.
7. 10 és fél nyilas boddi erdő

nagykoru örökösök akarata, és a h.-böszörményi árvaszék végzése szerint folyó évi **deczember hó 1-sö napján** délelőtt 9 órakor H.-Böszörményben a városházánál tartandó nyilvános árverésen örökösen el fognak adatni, miről a venni szándékozók oly figyelmeztetés mellett értesittetnek, hogy az árverési feltételek alólirottnál bármikor megtekinthetők.

H.-Böszörmény, 1878. október 31.

Somossy Béla,

tisztügyész.

(400.)

Polgárok! Franciák, angolok és osztrákok évek óta különlegességekkel árasztják el hazánkat. Ezen legtöbb esetben czélra nem vezető orvosságokért sok százezer forint vándorol tőlünk a külföldekre. Az általam feltalált s készitett Élet-Elixirből először is külföldön vivott ki magának elismerést, és évenkint több mint egy millió üveggel küldök ezen Élet-Elixirből külföldre.

Egyrészről azon eredmény, melyet az általam feltalált

kárpáti Élet-Elixir-Likör

Angol-, Német- és Francziaországban a számtalan azonban legtöbbnyire eredménytelen gyógyszerek közt kivivott, másrészről a tömeges megrendelések, valamint ezrekre menő hires férfiak, köztük ő királyi fensége a Walesi herczeg (angol trónörökös,) tanárok által kiállitott elismerő és köszönő levelek arra inditottak, hogy gyógyszeremből magyar hazámban is raktárakat állitsak fel. Ily raktárt állitottam **Debreczenben**: Huszár Károly és Nemz. árucsarnok. **Nagy-Károly**: Kaufmann Jakab és Wéber Ferencznél, **H.-Sámson**: Steinberger Ignáczn., **H.-Nánás**: Tennenbaum Ferencznél, **Szatmár**: Szőnyi Fer., **Balkány**: Grosz Józsefnél, **Büd-Sz.-Mihály**: Helfersohn Sam., **Nyiregyháza**: Rauszintz Vilm., **Nyirbakta**: Grosz S. Józsefnél, **Nyirbátor**: Katz Dezső és özv. Mandl Manónénál, **Karczag**: Spitzer S., **Kun-Madaras**: Brüll Jónásnál, **Mezö-Tur**: Bordács Máténé, **Nagy-Bánya**: Spinetti Sándornál, **Nagy-Somkut**: Hirsch M., Józsefnél, **Tasnád**: Klein Józsefnél, **Nagy-Bánya**: Daridovits M., állitottam fel. Évekig tartó fáradhatlan szorgalommal összekötött alapos tanulmányok folytán fedezhettem csak fel a Kárpát füvek és növények gyógy alkatait, melyek szaklapok kivonatai szerint felülmulhatlanoknak tüntek ki a következő betegségekben. Bámulatos eredmény a lázná bármily idült legyen is az, cholera és hányszékelés gyors elmulása, biztos szer rosz emésztés, gyomorgyengeség, hányás, étvágyhiány és nyálkásodás ellen; még beteg emberek is bizton számithatnak hosszu életre ezen Élet-Elixir használata mellett.

Laibach, szept. 1. 1878.

A Bulgáriából jövő sebesülteknél az ön által készült élet-elixir gyomorbajoknál utólérhetetlen előnyösséggel az itteni Lázárethben használtatott. Küldjön még 1000 üveggel. **Dr. Koharics Ferencz** tanár.

A részemre próba gyanánt küldött 20 üveg Elixirt, mindennemü gyomorgyengeség ellen sikerrel alkalmazva, felhasználtam. Ez eredmény és kivánata folytán az ön által felfedezett Élet-Elixirt a konstantinápolyi egészségügyi igazgatóságnak legmelegebben ajánlottam. — 500 üvegnek azonnali elküldését kérem. —

Mustafa basa, ezredes és erzerumi főtörzsorvos.

Sürgöny: Fuchs urnak Malaczkán, Magyarország. Küldjön azonnal 100 üveg Elixirt, az első küldeményt már tábori kórodámban már felhasználtam. Kalafat, január 10. 1868. **Dr. Brankovics Sándor.**

„Journal de Genéve,“ 1876. okt. 18-ról:

Fuchs B. ur által Malaczkáról (Magyarország.) Dr. Girardin helybeti tanárhoz küldött Élet-Elixir a kórodán megvizsgáltatván és alkalmaztatván étvágy hiány, emésztési gyengeségek és gyomor bajoknál — eddig el nem ért eredményeket vivott ki.

„Le Gazette de France.“ Páris, január 3. 1877.

Fuchs B. ur által feltatált Élet-Elixir gyógyerejü a helybeli egyetem orvosi karánál megvizsgáltatott, álkalmazását eddig el nem ért siker koronázta. Emészthetési gyengeség és emésztés hiányánál. Ezen eredmény folyamányaként megengedtetett malaczkai lakos Fuchs B. urnak az általa feltalált Élet-Elixirt Franciaországban elárusithatni.

Szabadalmazva a magy. kir. miniszterium által 1876. augusztus 24-kén 15,536 sz., a Franciaminiszterium által $^{4695}/_{1376}$ szám alatt. (343.)

Egy üveg ára csomagolással 1 frt.

Kiadó tulajdonos: **Vértessi Lajos.**

Debrecen, 1878. nyomatott Tiszai Daniel örökösei könyvnyomdájában.